

ONLINE PORADNA E-BEZPEČÍ ŘEŠILA V TOMTO ROCE VÍCE NEŽ 450 PŘÍPADŮ. O PĚTINU VÍCE NEŽ V LOŇSKÉM ROCE.

Kamil KOPECKÝ

Online poradna E-Bezpečí (www.napisnam.cz), která se zaměřuje na rizikové chování v online prostředí a kybernetickou kriminalitu, v letošním roce řešila více než 450 případů. Ve srovnání s předchozím rokem se na poradnu obrátilo o pětinu více klientů, nárůst počtu případů se projevil především v posledních měsících letošního roku.

Vydírání, vyhrožování, úniky intimních materiálů na internet, kyberšikana nebo nejrůznější druhy podvodů, to vše řešila online poradna E-Bezpečí Univerzity Palackého v Olomouci v roce 2021. Přibližně v polovině případů se na poradnu obrátili klienti mladší 18 let, výjimkou nejsou asi situace, kdy se na nás obracejí děti mladší 15 let.

“Hned úvodem je třeba říci, že na naši poradnu se obracejí klienti, kteří nechtějí daný incident oznámit policii,” uvádí Kamil Kopecký, vedoucí projektu E-Bezpečí. Zároveň doplňuje: “Děti se bojí, jak by na danou situaci reagovali rodiče, jak by je např. potrestali (zákaz internetu, zákaz používání konkrétní služby, zablokování telefonu), stejně tak se obávají toho, že kdyby se svěřili např. učiteli, tak by se jejich případ mohl dostat na veřejnost. Proto případy oznamují pomocí nejrůznějších anonymních služeb.”

K dlouhodobě nejčastěji nahlašovaným a řešeným případům patří incidenty spojené s únikem intimních materiálů, ke kterým dochází

v rámci oblíbených komunikačních nástrojů a služeb. Pro ilustraci uvádíme několik případů, které v letošním roce prošly naší poradnou. Všechny případy jsou anonymizovány.

“Mojí 12leté kamarádce začala přes Discord psát 17letá holka o nude fotky, manipulovala ji a nutila, takže jí je poslala. Kdy jsem tý holce začala psát, že to není v pohodě, tak se vymlouvala na to, že souhlasila, ale jelikož je to ještě pořád dítě, tak by jí o ně vůbec neměla psát. Když jsem už nechtěla, aby nám ta holka psala, tak jsem jí dala mute a ona mi napsala, že ty fotky leakne všem jejím kamarádům, pokud jí nedáme pokoj. Takže po mně moje kamarádka chtěla, ať to radši nenahlašuju, že by se to mohlo dostat na internet, ale já se bojím, že to udělá i dalším a nebo to leakne i tak. Nevím, jestli je to potřeba, ale její Discordy byl XY.”
(Hedvika, 12 let)

Sexting je tak velmi rozšířený mezi partnery, bohužel při rozchodu se stává nástrojem také nástrojem nátlaku - např. vydírání. Vydírání expartnerem a velmi komplikované sociální podmínky demonstruje následující případ řešený v naší poradně.

“Zdravím, nedávno jsem zjistil že moje kamarádka (14 let) poslala odhalené fotky jejímu "klukovi" (17 let) a už se s ním snažila minimálně 3x rozejít, jenže jí vyhrožuje, že její fotky pošle celé její rodině a všem na Instagramu, její otec pije a mamka od nich odešla, takže to nemá komu říct, protože by ji otec asi zabil, že je vůbec někomu poslala, nevíte jak ji mohu pomoci? (Michal, 14 let)

Instagram patří u dětí a dospívajících k nejpoužívanějším službám, bohužel děti jsou v rámci této oblíbené sítě vystaveny také nejrůznějším formám rizikového chování, včetně tzv. podvodů s m-platbami. (Principy podvodů s m-platbami osvětluje v našem seriálu [Prevíti na síti](#).) Bohužel i v letošním roce se v naší poradně objevilo několik případů, ve kterých se dospívající nechal na tento podvod nachytat. Více osvětlí následující případ.

“Dobrý den, dnes mi napsala na Instagram do chatu slečna kterou znám ze staré školy, abych jí dala své číslo. Když jsem se zeptala, proč ho chce, řekla, že je to kvůli nějaké soutěži, tak jsem jí ho poslala. Pak mi přišly 2 zprávy od Vodafone s kódem a měla jsem jí poslat screenshot. Udělala jsem to ještě před tím, než jsem zprávy

přečetla. Psali tam, že mi strhnou něco přes 1000 Kč z kreditu. nevím co mám teď udělat, myslím že z toho jejího účtu psal nějaký hacker a teď má přístup k mým penězům. Potřebuju pomoc.” (Jitka, 17 let)

S Instagramem souvisí i následující případ, ve kterém jsou děti oslovovány dospělými osobami. Celou situaci nám nahlásila maminka dítěte.

“S dcerou 15 let aktuálně řešíme problém - dcerku oslovil na Instagramu muž 40 let a začali spolu komunikovat. Muž jí v komunikaci ovlivňoval, vyčítal jí různé věci, posílali si i obnažené fotky. I dcera se chovala ze začátku vyzývavě a zkoušela hranice komunikace. Dokonce se viděli i 2x osobně. Po mém zjištění jsme začaly věc řešit. Můj dotaz zní, jestli to máme někde nahlásit. Muž pravděpodobně oslovuje velmi mladé naivní dívky opakovaně. Svědčí o tom i fakt, že využívá několik profilů. Děkuji za informaci. (maminka + Gábina, 15 let)”

Problémy samozřejmě ohlašují také dospělí lidé, které řeší velmi podobné problémy jako děti. K poměrně běžným situacím patří především tzv. [sextortion - vydírání s využitím intimních materiálů](#). Na ukázkou několik případů.

“Nedávno jsem přidal osobu, která mě požádala o přátelství, a začali jsme si psát, později mi zavolala přes chat a ukázala prsa, chtěla mě vidět nahého a já to udělal, teď mě vydírá, abych zaplatil přes Monneygram na adresu v Burkina Faso, prý jinak pošle video všem mým přátelům. (Martin, 32 let)”

“Včera asi okolo 22 hodiny si mě přidal fiktivní profil údajně ženy nad 18let s tím, že údajně pochází z Kanady, ale že se přestěhovala do Prešova na Slovensku. Bylo mi hned mi hned ze začátku jasné, že se jedná o fiktivní profil. Jakmile onen dotyčný člověk začal psal tak nějak choulostivě, že má různé chutě atd. Přešlo k tomu, že by chtěl zahájit videohovor. Samozřejmě člověk je zvědavý a konkrétně já jsem chtěl přijít na to, co za grázla to může být a dostat ho, jelikož mohl ublížit už lidem přede mnou . Nicméně videohovor mezi mnou a jím byl zahájen. Na videohovoru se objevila žena starší 18ti let, která se začala postupně obnažovat a v podstatě mě vylákala na totéž, jelikož jsem si dle poznatků

všiml, že z videohovoru jistě pohyby a podněty byly v souladu s průběhem toho videohovoru, takže to vypadalo opravdu na reálný videohovor s dotyčnou. Jenomže dotyčná si celé video nahrávala a začal mi vyhrožovat s platbou na určitý účet atd. S tím, že to video zveřejnila na Facebooku ve skupině mých známých, čímž mě poškodila. Děkuji (vek 25)”

Výše uvedené případy jsou jen malými ukázkami toho, čím vším v se v poradenské činnosti poradna E-Bezpečí zabývá. Samozřejmě v případě, že se kdokoli dostanete do krizové situace, můžete naší poradny využít - a to samozřejmě anonymně a zcela zdarma. Poradna je k dispozici na www.napisnam.cz.

Poděkování

Velké poděkování patří všem organizacím, které nás aktivně podporují, především pak Statutární město Olomouc, Olomoucký kraj, Ministerstvo vnitra ČR, společnost O2 Czech Republic, Avast Foundation a mezinárodní program InterReg. Bez vás by to nešlo!

Hledáme donátory

Poradna E-Bezpečí trvale hledá sponzory, kteří nám pomohou stabilizovat provoz naší poradny, která již 11 let pomáhá obětem v nouzi - dětem, dospělým, ale také např. seniorům. Individuální dárci nás také mohou podpořit kliknutím na tlačítko Donate. Děkujeme, pomůžete tak obětem v nouzi a každá i sebemenší pomoc se počítá.

Jste rodiče?

Jste rodiče a chcete se o světě internetových hrozeb dozvědět co nejvíce? Nemáte čas chodit na školení? Chcete se vzdělávat moderním způsobem? Vyzkoušejte naše [videokurzy](#).

